

**Ministerieel besluit tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats
'Zwalmvallei tussen Nederbrakel en Nederzwalm' te Brakel, Zottegem en Zwalm**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de
landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997,
18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002,
13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de
Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluiten van 24 juli 2009, 4
december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19
november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011
en 14 oktober 2011;

BESLUIT:

Artikel 1. 'Zwalmvallei tussen Nederbrakel en Nederzwalm' te Brakel, Zottegem en Zwalm wordt voorlopig aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde:

De Zwalmvallei is een asymmetrische vallei, typisch voor de Vlaamse Ardennen. De Zwalm is de centrale waterloop in een systeem van kleine valleien met brongebieden die een karakteristieke vegetatie met zich meebrengen. De oude boskernen op de hellingen en bij deze bronnen worden gekenmerkt door een rijke ondergroei van kruiden en struiken, verwijzend naar het middelhoutbeheer. Deze hebben een hoge faunistische en floristische waarde.

De vallei bestaat uit een complex van bosjes, KLE en graslanden met een langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide. Deze graslanden hebben

belangrijke natuurwetenschappelijke waarden (soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten, kwelzones, bronnen, microreliëf, poelen, greppels), o.a. als foerageergebied en rustgebied voor diverse diersoorten.

De holle wegen in de ankerplaats hebben een hoge natuurwetenschappelijke waarde. Als gevolg van de grote verschillen tussen de zon- en schaduwzijde van de holle weg wordt er een specifiek microklimaat gecreëerd waarbij diverse planten- en diersoorten zich handhaven.

De natuurwetenschappelijke waarde van de ankerplaats wordt mede bepaald door het voorkomen van autochtone bomen die kunnen dienen als genenreservoir voor de regio.

Ter hoogte van de valleiwand zijn er in de ankerplaats op verschillende locaties hellingsprocessen waargenomen. Vanuit geomorfologisch oogpunt zijn deze hellingsprocessen waardevol.

2° historische waarde:

De ankerplaats omvat een aantal bijzondere archeologische sites. De meest gekende site is deze in Velzeke. De archeologische site A te Velzeke heeft ongetwijfeld een uniek karakter, vooral omwille van de aanwezigheid van een vroeg-Romeinse legerplaats (castrum) en de daarbij aansluitende handelskern die de kern vormt van de latere agglomeratie. Bovendien komen op deze site ook twee uitgestrekte begraafplaatsen (necropolen) voor: een uit de Hallstat-periode en uit de Gallo-Romeinse tijd. Site B omvat een groot agrarisch domein (fundus) als kern van de vicus. De baanpost in de periferie van de vicus Velzeke die bij opgravingen is gevonden, teruggaand tot de Flavische tijd (69-96), toont aan dat de vicus ooit een belangrijk regionaal wegenknooppunt was. Een deel van de gekasseide Paddestraat is gelegen op het tracé van een heerbaan.

Voor de 12de eeuw was Ruddershove een miniatuuordomein van 140 ha. De naam doet vermoeden dat het in de 8ste of 9de eeuw gesticht is als landbouwexploitatie. Het bleef een aparte heerlijkheid (met eigen vierschaar en heerlijke kapel). Dit alles is ondertussen verdwenen maar o.a. resten van de molen, funderingen van de kerk, e.d. zijn nog grotendeels bewaard in de ondergrond. Deze unieke situatie betekent een uitzonderlijk archeologisch gegeven.

Een ander bijzonder relict is de omwalde castrale motte in Roborst, bestaande uit een aarden ophoging met een stenen toren, confer in 1972 opgegraven funderingen van Doornikse steen. Het 11e eeuwse relict omvat een goed bewaard opperhof met omwalling.

Het historische bodemgebruik is grotendeels nog bepalend voor het huidige landschapsbeeld (bv. de vroegere kouters die resulteren als open akkerland op de heuveltoppen). De vruchtbare leemgronden worden gekenmerkt door een zeer lange ontginningsgeschiedenis die al sinds de Romeinse periode sterk tot bloei komt o.a. door de inrichting van een wegennetwerk en de inplanting van boerderijen en villa's op de heuvelkammen.

Een volgende ontginningsperiode vindt plaats tijdens de middeleeuwen, met de ontwikkeling van kouters op de heuvelruggen. Het open-field landschap in het noorden van de ankerplaats is hier heel goed bewaard in vergelijking met andere kouters in de regio.

Ook het bos en de graslanden in de vallei kennen sinds de 18de eeuw relatief weinig veranderingen. De graslanden in de ankerplaats worden gekenmerkt door het langdurige grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide. Deze graslanden

hebben een cultuurhistorische waarde, doordat ze het resultaat zijn van eenzelfde jarenlang grondgebruik.

De dorpskernen van Munkzwalm, Rozebeke en Roborst gaan op oude nederzettingen terug. Historische hoeves en hoevesites, de watermolens, de kasteelsites in Roborst en Michelbeke (kasteel van Lilare) bepalen in hoofdzaak het bouwkundig erfgoed binnen de ankerplaats.

De ankerplaats telt veel trage wegen met een belangrijke historische waarde. Ze verwijzen naar historische routes of naar traditionele gebruiksfuncties (bvb. kerkwegels).

De ensembles tussen de trage wegen, klein bouwkundig erfgoed en houtig erfgoed bepalen in grote mate lokaal de identiteit en het karakter van kleinere, doch waardevolle erfgoedlocaties binnen de ankerplaats. Ze vertellen ons vaak veel over de geschiedenis van een bepaalde plaats. Oude houtige elementen in het landschap zijn vaak illustraties van oude gebruiken, historisch landgebruik of bepaalde technieken. Trage wegen getuigen van vroegere verbindingen naar en tussen dorpskernen (kerkwegels), van vroegere doorgangen voor landbouwers ("karrensporen"), van vroegere trein- en tramverbindingen (voormalige beddingen), e.d.

De watermolens zijn één van de vroegste en meest tot de verbeelding sprekende getuigenissen van het nijverheidsverleden van de Zwalmvallei. De meeste watermolens doen nu dienst als toeristische trekpleister.

Het Mijnwerkerspad herinnert aan de mijnwerkersgeschiedenis van Zwalm en Zottegem. Tot 1963 bracht het 'Fosttreintje' mijnwerkers van Zottegem en omstreken naar de Henegouwse steenkoolmijnen. Deze oude treinbedding vormt nu een wandel- en fietsas doorheen de vallei.

De waterkersgrachten in de Zwalmvallei zijn uniek voor Vlaanderen. Waterkers wordt sinds 1927 gekweekt in Roborst en bevoorradt door een bron in de Fonteinstraat. Dat er zuiver water in de Zwalmvallei te vinden is, bewijzen tevens de Top-bronnen in Nederbrakel.

3° esthetische waarde:

De Zwalmvallei is een zeer gaaf bewaarde riviervallei met een hoge ensemblewaarde tussen de dorpen aan de rand van de vallei, de graslanden met KLE in de valleien en op de hellingen. Ook het open-field landschap in het noorden is nog erg gaaf; het open karakter hiervan is bewaard gebleven.

De kleinschalige dorpen met een kerk centraal op het plein, de trage wegen naar de veldkruisen en kapelletjes aan de toprand van de vallei hebben een duidelijke ensemblewaarde.

De delen van het bebouwd gebied zoals de kleine dorpskernen bepalen mee de esthetische waarde, evenals de landelijke bebouwing.

De variatie aan landschapstypes en het bouwkundig erfgoed hebben een hoge belevingswaarde.

De watermolens zijn gaaf en kenmerkend voor de Zwalmstreek en bepalen sterk de identiteit van de ankerplaats. De directe omgeving ervan heeft een hoge ruimtelijke gaafheid.

Op verschillende plaatsen kan de afwisseling van akker, bos en grasland doorkruist met groene linten van hakhout, knotbomen en/of opgaande bomen bewonderd worden.

Op de heuvelruggen heb je dankzij het open karakter van de akkerbouw nog talrijke weidse zichten op de Zwalmvallei en omgeving.

4° sociaal-culturele waarde:

De grote densiteit aan kerken, kapellen, kruisen en ander religieus erfgoed hebben een belangrijke lokale sociaal-culturele waarde. Ze duiden ook vaak de route van een processie, zoals daar zijn in Michelbeke en Elst. Vaak werden in de nabijheid van wegkruisen of kapellen solitaire bomen aangeplant (lindes). Het oprichten van dergelijk bomen waaraan men religieuze connotaties gaf, is een eeuwenoude traditie.

De kasseiwegen die het landschap van de Vlaamse Ardennen karakteriseren (vb. de Paddestraat in Velzeke), bepalen het uiterlijk van wielervedstrijden in de omgeving (Ronde van Vlaanderen).

5° ruimtelijk-structurerende waarde:

De Zwalmvallei wordt gekenmerkt door een reliëfrijk en gedifferentieerd landschap waarbij bossen, graslanden, open akkergebieden, kleine landschapselementen elkaar afwisselen. Bossen komen gefragmenteerd voor, voornamelijk op de heuvelflanken, maar ook centraal in de vallei. Ze zijn ruimtebegrenzend in deze smalle, ingesneden valleien. De hoogst gelegen akkercomplexen worden gekenmerkt door een open landschapsbeeld en staan daardoor sterk in contrast met de lager gelegen Zwalmvallei. De bewoningskernen bevinden zich op de valleiwand, in de nabijheid van stromend water en vruchtbare gronden.

De slagader van dit landschap vormt de Zwalm. Langsheen de Zwalm vinden we tal van molens terug die mede het landschap vorm gegeven hebben. De molens in de Zwalmvallei worden gekenmerkt door een specifieke 'molenbiotoop'.

Het religieus erfgoed in het landschap vormt vaak een baken in het landschap en een oriëntatiepunt voor de mens (bvb. kerktorens).

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° Valleibodem

- a) smalle valleibodem;
- b) nagenoeg onbebouwd;
- c) watermolens met omringende molenbiotoop (dalasymmetrie, spuikom, wijzigingen waterloop, aanplantingen, ...);
- d) historische graslandcomplexen (meersen): sinds de ontginning van de vallei ontstonden hooi- en weilanden die 's winters overstroomden;
- e) netwerk van half- en onverharde wegen, o.a. het Mijnwerkerspad;
- f) voorkomen van houtig erfgoed, o.a.:
 - 1) Hazelaars (Roborst, Bruggenhoek);
 - 2) Hoekbomen (Roborst, Machelgemstraat).
- g) voorkomen van bouwkundig erfgoed:
 - 1) Munkzwalm, Rekegemstraat 29, Zwalmolen of Ten Bergemolen (ID 45195);

- 2) Munkzwalm, Rekegemstraat 28, Horecazaak en kantoor Toerisme (ID 45194);
- 3) Velzeke, Paddestraat 154, Moriaan, hoeve (ID 9856);
- 4) Roborst, Machelgemstraat 56, Café "Brugske", molenaarshuis (ID 45282);
- 5) Roborst, Machelgemstraat 58, Café "Brugske", molenaarshuis (ID 45283);
- 6) Roborst, Machelgemstraat 60, Gebouwencomplex (ID 45284);
- 7) Roborst, Machelgemstraat 62, Hoeve met losse bestanddelen (ID 45285);
- 8) Bostmolen of Machelgemmolen (Roborst) (ID 45282);
- 9) Roborst, Machelgemstraat 23, Huizen "Blaffend Konijn", "Brouwerij" (ID 45281);
- 10) Michelbeke, Boembeke z.n., Resten van de Boembekemolen (ID 74088);
- 11) Michelbeke, Boembeke 16, Molenaarshuis (ID 74090);
- 12) Michelbeke, Kammeland 2, Dorpscafé (ID 74098);
- 13) Michelbeke, Meierij 68, Alleenstaand burgerhuis (ID 74102);
- 14) Michelbeke, Molenberg 32, Hoeve (ID 74070);
- 15) Michelbeke, Molenberg 17, Complex, hoeve met brouwerij 'P. Van Der Linden en Zonen' (ID 74069).

h) voorkomen van archeologische sites:

- 1) watermolen en molenhuis, via literatuur, reeds vermeld in 1040 (CAI 502039);
- 2) mottelichaam, via cartografie en fotografie, gaat terug tot 11^e eeuw (CAI 500310);
- 3) lijnelement uit Romeinse tijd, weg Bliquey-Velzeke via boring (CAI 500497, 500496, 500495);
- 4) vondstenconcentratie van aardewerk uit Romeinse tijd, via veldprospectie (CAI 500193).

2° Valleiwand

- a) cultuurlandschap gekenmerkt door een differentiatie aan akkers, gras-, wei- of hooilanden of hooilanden, vaak met een dicht netwerk van kleine landschapselementen en bosfragmenten;
- b) sterk reliëfverschil met plaatselijk voorkomen van steilranden (sterk aanwezig in de Marebeekvallei) en grondverschuivingen (vb. t.h.v. Dompels, Berendries, Munkzwalm);
- c) bronniveaus;
- d) netwerk van half- en onverharde wegen;
- e) verscheidene zichten naar de Zwalm en overzijde van de vallei (kerken zijn vaak blikvanger);
- f) waterkersgrachten nabij bron (Hundelgem en Roborst);
- g) voorkomen van houtig erfgoed, o.a.:
 - Welkomstboom (Hundelgem, Kerkstraat);
 - Kaphaag (Munkzwalm, Krekelstraat);
 - Oude Meidoorn en hoekboom (Munkzwalm, Kortendries);

- Schaduwbomen bij de Pede's molen (Velzeke-Ruddershove, Krekelstraat);
- Knotbomenrij (Roborst, Koedrevestraat);
- Kaphaag (Rozebeke, Kamperstraat);
- Hoekboom (Rozebeke, Boembekestraat);
- Knotbomen (Rozebeke, Boembekestraat);
- Grensboom (Rozebeke, Rekelberg);
- Vederesdoorn – veldkapel (Michelbeke);
- Opgaande wilg (Elst, Wederspad).
- Schaduwbomen bij Vanderlindensmolen (Nederzwalm, Biestmolenstraat).

h) voorkomen van bouwkundig erfgoed (vnl. landelijk en religieus erfgoed):

- 1) Nederzwalm, Biestmolenstraat 3, Semi-gesloten hoeve (ID 45209);
- 2) Nederzwalm, Biestmolenstraat 8, Gerenoveerd huis, molenaarswoning (ID 45210);
- 3) Nederzwalm, Biestmolenstraat z.n., "Heilige Rochuskapel" (ID 45208);
- 4) Nederzwalm, Biestmolenstraat 18, Oude watermolen, "Ter Biestmolen" (ID 45213);
- 5) Nederzwalm, Biestmolenstraat 9: Hoeve en molenaarshuis, "Biestmolenhoeve" (ID 45211);
- 6) Sint-Maria-Latem, Galerijpad 2, "IJzerkotmolen", korenwatermolen en oliemolen (ID 44019);
- 7) Sint-Maria-Latem, Galerijpad 1, Hoeve (ID 44018);
- 8) Sint-Maria-Latem, Gaverbosdreef 66, Villa (ID 44022);
- 9) Paulatem, Hembeke 2, Hof De Waele (ID 45246);
- 10) Munkzwalm, Krekelstraat 3, Bergendrieshoeve (ID 45191);
- 11) Munkzwalm, Molenpad z.n., Vredeskapel (ID 45192);
- 12) Hundelgem, Krekelstraat 99, "Bistmolen", nu "Pede's molen" (ID 45182);
- 13) Velzeke, Paddestraat z.n., Kasseiweg Paddestraat (ID 200870);
- 14) Velzeke, Paddestraat 26, Schaliënhof (ID 9852);
- 15) Velzeke, Paddestraat 28, Herenhuis, gedateerd 1884 (ID 9853);
- 16) Velzeke, Beugelstraat 94, Watermolen en gesloten hoeve (ID 9836);
- 17) Roborst, Borstekouterstraat 55, Semi-gesloten hoeve (ID 45263);
- 18) Roborst, Borstekouterstraat 57, Gesloten hoeve (ID 45265);
- 19) Roborst, Borstekouterstraat 66, Dorpshuis, café in de lantaarn (ID 45270);
- 20) Roborst, Koedrevestraat 2, Boerenarbeidershuisje (ID 45277);
- 21) Strijpen, Molenhoek 14, Gesloten hoeve met watermolen (ID 9825);
- 22) Strijpen, Molenhoek 15, IJsfabriek, fruit- en koelruimten De Looze (ID 9826);
- 23) Strijpen, Knutsegemstraat z.n., Kapel Sint-Antonius-van-Padua, "Kluiske" (ID 9821);

- 24) Rozebeke, Kamperstraat 34, Semi-gesloten hoeve "Kamperhoeve" (ID 45289);
- 25) Sint-Goriks-Oudenhove, Langendries 66, Hostellerie vernieuwde hoeve (ID 9806);
- 26) Michelbeke, Kasteeldreef 5, Hoeve (ID 74067);
- 27) Michelbeke, Heyveld 27, Hoeve (ID 74063);
- 28) Michelbeke, Elverenbergh 2, Gesloten hoeve (ID 74060);
- 29) Michelbeke, Poorterie 5, Semi-gesloten bakstenen hoeve (ID 74104);
- 30) Michelbeke, Heksteelstraat z.n., Wegkapel – Kapel van de vijf linden (ID 74096);
- 31) Nederbrakel, Twaalfbunderstraat 4, Semi-gesloten hoeve (ID 73893);
- 32) Elst, Terwalle 17, Hoeve "Hof te(r) Walle" (ID 74053);
- 33) Zottegem, Mulderslos 13, Hoeve (ID 9846);
- 34) Zottegem, Mulderslos 19, Semi-gesloten hoeve (ID 9847);
- 35) Strijpen, Rijkestraat hoek Kleie, Wegkapel;
- 36) Sint-Goriks-Oudenhove, Langendries, Wegkapel;
- 37) Sint-Goriks-Oudenhove, Wolvenhoek 5, Hoeve genaamd "Wolvenhof" met pijlerkapelletje;

i) Voorkomen van archeologische sites:

- 1) watermolen, zou teruggaan tot 11^e eeuw, via literatuur (CAI 508222);
- 2) watermolen en molenhuis, 16^e eeuw, via literatuur (CAI 501994);
- 3) lijnelement uit Romeinse tijd, weg Bliquey-Velzeke via boring (CAI 500499, 500500, 500501, 500502, 500503, 500504);
- 4) motte uit de vroege middeleeuwen, belangrijke feodale site, via toevalsvondst (CAI 500181);
- 5) verdwenen molen uit de volle middeleeuwen, via literatuur (CAI 500182);
- 6) alleenstaande hoeve uit de middeleeuwen, via opgraving (CAI 503861);
- 7) losse vondsten en vondstenconcentraties uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen, via veldprospectie (CAI 500187);
- 8) vondstenconcentratie, vermoedelijk Romeinse villa, via veldprospectie (CAI 500186);
- 9) sporen van een feodale motte uit de middeleeuwen langsheen Romeins tracé Bliquey-Velzeke, via opgraving (CAI 500017, 500183);
- 10) vondstenconcentratie aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse tijd, via veldprospectie (CAI 500190, 500197);
- 11) vondstenconcentratie bouw materiaal uit de Romeinse tijd, via veldprospectie (CAI 500172);
- 12) losse vondst lithisch materiaal uit de steentijd, losse vondst bouw materiaal uit de Romeinse tijd, via veldprospectie (CAI 500192);

- 13) vondstenconcentratie uit de Romeinse tijd, via controle van werken (CAI 500379);
- 14) watermolen, reeds vermeld in 1354, via literatuur (CAI 502019).

3° Akkercomplexen

- a) van oudsher onbebouwd open akkergebied;
- b) boom- en struikloos met uitzondering van enkele solitaire monumentale bomen;
- c) verscheidene zichten in het open landschap, solitaire bomen zijn vaak een blikvanger;
- d) voorkomen van trage wegen, holle wegen en kasseiwegen;
- e) voorkomen van bouwkundig erfgoed:
 - 1) Velzeke, Paddestraat 115, Gesloten hoeve (ID 9855);
 - 2) Strijpen, Rijkestraat 51, Gesloten hoeve (ID 9828);
 - 3) Strijpen, Rijkestraat 33, Ruime gesloten hoeve (ID 9827);
 - 4) Michelbeke, Kasteeldreef 3, Semi-gesloten hoeve (ID 74066);
 - 5) Strijpen, Vierschaar hoek Knutsegemstraat, Wegkapel;
 - 6) Elst, Poorterij z.n., IJzeren wegwijk.
- f) voorkomen van houtig erfgoed:
 - 1) Houtkant op talud (Munkzwalm, rand Zwalmkouter langsheen de Noordlaan);
 - 2) Jagersboom (Munkzwalm, Ten Bergekouter);
 - 3) Weerhaag (Hundelgem, Hundelgemkouter);
 - 4) Hoekboom en houtkant op talud (Munkzwalm, Krekelstraat);
 - 5) Kaphaag (Munkzwalm, Bruggenhoek);
 - 6) Erfbeplanting (Munkzwalm, Bruggenhoek 1);
 - 7) Populier bij Vierschaar (Strijpen, Vollerkerkouter).
- g) voorkomen van archeologische sites:
 - 1) vondstenconcentratie van bouw materiaal uit de Romeinse tijd, vermoedelijke villa, via veldprospectie (CAI 500211, 500176, 500185, 500058);
 - 2) woonkern Ruddershove dorp, waarschijnlijk verdwenen in de 17de of 18de eeuw, via onderzoek (CAI 500312);
 - 3) verdwenen kerk uit de middeleeuwen behorende tot het domein Ruddershove, via cartografie (CAI 500311);
 - 4) begraafplaats uit de vroege ijzertijd, via opgraving (CAI 500013);
 - 5) vlakgraf uit de late bronstijd, versterkingselementen uit de vroeg-Romeinse tijd, vlakgraven uit de Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500000, 500029);
 - 6) begraving uit de (vroeg-)Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500305);
 - 7) verdedigingselementen uit de vroeg-Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500308);
 - 8) afvalput uit de vroeg-Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500470);
 - 9) vondstenconcentratie munten en aardewerk, verdedigingselementen, en weg uit de (vroeg-)Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500306);

- 10) vondstenconcentratie munten, aardewerk, glas, metaal, natuursteen en bouw materiaal uit de (vroeg-) Romeinse tijd, via opgraving (CAI 500469);
- 11) lijnelement uit Romeinse tijd, weg Bliques-Velzeke, via boring (CAI 500498, 500494, 500493);
- 12) lijnelement uit Romeinse tijd, weg Bliques-Velzeke met vermoedelijke Romeinse villa, via boring en veldprospectie (CAI 500171);
- 13) Merovingisch graveld, via opgraving (CAI 503862);
- 14) losse vondst aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse tijd (CAI 500194, 500196);
- 15) vondstenconcentratie aardewerk uit de Romeinse tijd, via veldprospectie (CAI 500053).

4° Boscomplexen

- a) gefragmenteerd voorkomen ter hoogte van de valleigronden en valleiwanden;
- b) bossen met bronniveaus;
- c) voornamelijk gesitueerd op de steilere hellingen;
- d) oud-bosrelicten met waardevolle oud-bosflora;
- e) dominante ligging in het landschap;
- f) zeer lage bebouwingsdichtheid;
- g) voorkomen van archeologische sites:
 - 1) watermolen, datering onbepaald, via literatuur (CAI 500053).

5° Kasteeldomeinen

- a) groen, aangelegd domein met tuinarchitecturale elementen, horende bij een kasteel, buitenplaats of landhuis;
- b) kasteelpark van Roborst (Zwalm) (ID 45266): site teruggaand op een castrale motte (opperhof CAI 503903, nog aanwezig in landschap), neerhof wordt gesitueerd t.h.v. 'Goed ten Daele' (ID 45278), park heraangelegd eind 19de eeuw in landschapsstijl, ruïne van oud kasteel (CAI 502037), koetshuis, inkompartij, en ommuring;
 - houtig erfgoed: erfbeplanting op het hof van 'Goed ten Daele'.
- c) kasteelpark van Lilare (Brakel) (ID 74056): kasteelpark opklimmend tot 17e eeuw (CAI 500474), gelegen langs de Zwalm, met waterelementen (vijvers, omwallingen,...) geïntegreerd in de parkaanleg; geometrisch, rechthoekige omgrachting en vijver, gevoed door bron, grachtenpatroon mogelijk deels teruggaand op een oudere site met walgrachten (laat-middeleeuws), dreven in het park (o.a. als verbinding met de omgeving), aanwezigheid van houtig en bouwkundig erfgoed o.a. kasteeldreef en poortgebouw;
- d) Kasteel van de Topbronnen in Nederbrakel (ID 73757) met omringend Toepark (ID 73819): aangelegd in functie van de beschermingszone voor de productie van drinkwater, oudste deel met kenmerken Engelse stijl, Sint-Jozefkapel (ID 73892) of 'kapel van de vrede', boven op de heuvel gelegen.

6° Waardevolle nederzettingen

- a) Nederzwalm: historische dorpskern nabij de monding van de Zwalm, wordt al in 1267 vermeld, kerk omgeven door ommegangskapelletjes en hoge muur:
- Voorkomen van bouwkundig erfgoed:
 - 1) Hoogstraat 2, Alle Heiligen kerk (ID 45216).
- b) Hundelgem: historische dorpskern: oudste vermelding 1389, centraal in dorp ommuurde Sint-Amanduskerk, met dorps huis, hoeves, woonhuis (eertijds café en gemeentehuis) teruggaand tot 19e eeuw en oude boomgaard, zeldzaam gaaf ensemble van een dorp met in hoofdzaak 19e-eeuwse relict en uitstraling:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Kerkstraat 31, Parochiekerk Sint-Amandus (ID 45179);
 - 2) Kerkstraat 40, Gemeentehuis en café, voorheen boerderij-café (ID 45180);
 - 3) Kerkstraat 50, Gesloten hoeve (ID 45181);
 - Houtig erfgoed, o.a.:
 - 1) Kerkstraat, hoekboom;
 - 2) Kerkstraat, oude en gave boomgaard.
- c) Velzeke: historische dorpskern met concentratie bouwkundig en archeologisch erfgoed:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Sint-Martinusplein z.n.: parochiekerk Sint-Martinus (ID 9873);
 - 2) Romeins Plein 9: Lijstgevel (ID 9868);
 - 3) Korte Munte 6: Hoeve (ID 9842);
 - 4) Penitentenlaan 2: Hoeve, breedhuis (ID 9860);
 - 5) Klooster van de Grauwe Zusters – Penitenten (Velzeke) (ID 9861);
 - Archeologisch erfgoed:
 - 1) CAI 500309: Romeins Plein: middeleeuwse halle, via cartografie;
 - 2) CAI 500020: St. Martinuskerk: post- en vroegmiddeleeuwse vlakgraven, via opgravingen;
- d) Rozebeke: historische dorpskern met concentratie bouwkundig erfgoed:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Rozebekeplein 1, breedhuis, pastorie (ID 45291);
 - 2) Rozebekeplein 2-4: Huizen 'De Valk' en 'Gemeentehuis' café (ID 45292);
 - 3) Rozebekeplein 3, boerenarbeidershuisje (ID 45293);
 - 4) Rozebekeplein 5, semi-gesloten hoeve (ID 45294);
 - 5) Rozebekeplein 6, Café "De Klok" (ID 45295);
 - 6) Rozebekeplein 9, hoeve (ID 45296);
 - 7) Rozebekeplein 11, klooster en school (ID 45297);
 - 8) Rozebekeplein 13: parochiekerk en kerkhofmuur (ID 45298).
- e) Roborst: historische dorpskern met houtig erfgoed en concentratie bouwkundig erfgoed, relatie met nabijgelegen kasteeldomein:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Borstekouterstraat, kasseiweg (ID 200912);
 - 2) Borstekouterstraat 54, hoeve (ID 45262);
 - 3) Borstekoute 55, Semi-gesloten hoeve (ID 45263);
 - 4) Borstekouter 56, breedhuis, gemeentehuis, herenhuis en café (ID 45264);

- 5) Borstekouterstraat 59, parochiekerk Sint-Denijs (ID 45268);
 - 6) Borstekouter 66, Dorpshuis, café "In den Lantaarn" (ID 45270);
 - Houtig erfgoed, o.a.:
 - 1) Borstekouterstraat, kerkplein met vier linden.
- f) Elst: historische dorpskern met houtig erfgoed en concentratie bouwkundig erfgoed, ommegang met kapellen:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) St. Apolloniaplein z.n., parochiekerk Sint-Apollonia (ID 74048);
 - 2) St. Apolloniaplein 2, dorpswoning (ID 74049);
 - 3) St. Apolloniaplein 4, dubbelhuis (ID 74050);
 - 4) St. Apolloniastraat 2, pastorie (ID 74051);
 - 5) St. Apolloniastraat 6, dorpshuis (ID 74052);
 - 6) Terwalle 24, voormalig klooster, heden vrije basisschool (ID 74054);
 - 7) Bassegem 6, breedhuis (ID 44815);
 - Houtig erfgoed, o.a.:
 - 1) St. Apolloniaplein z.n., vrijheidsboom (linde).
- g) Michelbeke: historische dorpskern:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Riedepolein 9, Stationsgebouw (ID 74105);
- h) Boekendries: historisch gehucht met concentratie houtig en bouwkundig erfgoed:
- Bouwkundig erfgoed:
 - 1) Bieststraat 17, Burgerhuis (ID 74083);
 - 2) Bieststraat 44, Hoeve (ID 74084);
 - 3) Bieststraat 48, Semi-gesloten hoeve (ID 74085);
 - Houtig erfgoed:
 - 1) concentratie van welkomstlindes t.h.v. de Hoogkouterstraat.

7° Minder waardevolle bebouwing

- a) Velzeke: historische dorpskern met bouwkundig erfgoed:
- 1) Paddestraat 15, Semi-gesloten hoeve (ID 9854);
 - 2) Penitentenlaan 1, Bejaardentehuis (ID 9859);
 - 3) Grauwzusterklooster: gelijkvloers en kapel (ID 9861);
 - 4) Penitentenlaan 22, Hof van het klooster der Grauwe Zusters (ID 9862).
- b) gehucht Ruddershove:
- 1) Ruddershovestraat 1, hoeve 'Ruddershoeve' (ID 9870).
- c) lintbebouwing Munkzwalm:
- 1) Bruggenhoek 1, Semi-gesloten hoeve "Crekelstratehoeve" (ID 45187).
- e) gehucht Vissegem:
- 1) Vissegem 11, gesloten hoeve (ID 74056);
 - 2) Vissegem 16, hoeve (ID 74057);
 - 3) Vissegem hoek Klein Kapittel, Wegkruis met linde.
 - 4) Vissegem hoek Blomveld, Wegkruis met 2 gekandelaarde linden;
 - 5) Vissegem hoek Blomveld, Wegkapel met linde.
- f) gehucht Smissenhoek en Gastenhoek: oude bewoningskern van Elst (Groot Kapittel), voorkomen van bouwkundig erfgoed:

- 1) Smisstraat z.n., wegkapel toegewijd aan de Heilige Arnoldus (ID 43744);
- 2) Smisstraat z.n., wegkapel (ID 74046);
- 3) Smisstraat 25, breedhuis (ID 74047).

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

25 APR. 2013

Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS